

Sygn. akt IV P 50/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2018 roku

Sąd Rejonowy w Belchatowie Wydział IV Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący : Sędzia SR Beata Grabiszewska

Protokolant: Bożena Michalak

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2018 roku w Belchatowie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. K.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna

w B. Oddział Kopalnia (...) w R.

o ustalenie statusu emeryta

1. **oddala powództwo;**

2. **nie obciąża powódki J. K. obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego (...) Górnictwo i (...) Spółka Akcyjna w B. Oddział Kopalnia (...) w R..**

Sygn. akt IV P 50/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 30 marca 2017 roku, skierowanym przeciwko (...) w R., powódka J. K. wnosila o ustalenie statusu emeryta pozwanej.

W uzasadnieniu pozwu podała, że była długoletnią pracownicą pozwanej Kopalni, ale nie spełniła warunków określonych w Poleceniu (...) z dnia 12.07.2012 roku, uprawniających do świadczeń należnych emerytom i rencistom Kopalni.

W odpowiedzi na pozew z dnia 7 grudnia 2017 roku pozwana Kopalnia, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniosła, że umowa o pracę z powódką została rozwiązana na mocy porozumienia stron w ramach Programu Dobrowolnych Odejść, wprowadzonego Poleceniem nr (...) Dyrektora Oddziału (...) B. z dnia 12.07.2012 roku. Po rozwiązaniu stosunku pracy powódka przebywała na zasiłku chorobowym, świadczeniu rehabilitacyjnym, a następnie była zarejestrowana jako osoba bezrobotna. Od 12.11.2016 roku pobiera emeryturę. W dacie rozwiązania stosunku pracy przez powódkę kwestie związane z przyznaniem świadczeń z (...) należnym emerytom, dla osób które rozwiązały stosunek pracy w ramach (...), określał Regulamin (...). Pozwany podnosił, że powódka nie spełniła przesłanek określonych

w tym regulaminie i w związku z tym brak jest podstaw, by nadać jej uprawnienia należne emerytom i rencistom pozwanego.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. K. była pracownikiem (...) Górnictwo i (...) Spółka Akcyjna Oddział Kopalnia (...) w R. w okresie od 1.06.1978 roku do 8.11.2013 roku. Stosunek pracy pomiędzy stronami został rozwiązany na mocy porozumienia stron z przyczyn leżących po stronie pracodawcy w związku z przystąpieniem przez powódkę do Programu Dobrowolnych Odejść.

(dowód: świadectwo pracy, wnioski o przystąpienie do (...) akta osobowe powoda, część C)

Wyrażając zgodę na przystąpienie do (...) powódka zaakceptowała jego warunki, określone w Regulaminie Programu Dobrowolnych Odejść w (...) S.A., który wprowadzony został Poleceniem Nr 17/2012 roku Dyrektora Oddziału (...) B. z dnia 12.07.2012 roku. We wniosku

o przystąpienie do (...), który powódka podpisała znalazł się zapis, że wypłata świadczeń z Programu stanowi zaspokojenie wszelkich roszczeń powódki wynikających z Umów (...) oraz wszelkich przepisów ustawowych i wewnątrzzakładowych, w tym Zakładowego Układu Zbiorowego dla pracowników pracodawcy. Jednocześnie w § 7 pkt 3 postanowiono, że pracownik, który po dniu rozwiązania umowy o pracę w ramach Programu nie podejmie nowego zatrudnienia, zachowuje prawo do uprawnień należnych emerytom i rencistom wynikających z Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy, jeżeli spełniony zostanie jeden z następujących warunków:

- a. po okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych uzyska prawo do świadczenia przedemerytalnego w rozumieniu ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, albo prawo do emerytury,
- b. uzyska prawo do renty lub emerytury nie później niż 30 dni po rozwiązaniu umowy pracę lub po zakończeniu okresu zasiłkowego, rozpoczętego nie później niż w ciągu 30 dni po rozwiązaniu umowy o pracę.

(dowód: Polecenie Nr 17/2012 r. – k. 4-4v; Regulamin (...) k. 5-12)

U pozwanego pracodawcy obowiązuje Zakładowy Układ Zbiorowy dla pracowników (...) z dnia 4 listopada 2010 roku. W Załączniku nr 11 do (...) w Rozdziale III zostały określone zasady przyznawania bezpłatnego węgla (deputatu) byłym pracownikom uprawnionym w okresie zatrudnienia do deputatu węglowego i pozostałej po nich rodzinie. W § 1 pkt 1 postanowiono, że deputat węglowy przysługuje zamieszkałym w kraju emerytom i rencistom, którzy odeszli na emeryturę lub rentę z zakładu pracy objętego niniejszym (...) oraz zamieszkałym w kraju byłym pracownikom, którzy rozwiązali umowę o pracę w ramach Programu Dobrowolnych Odejść i uzyskali status emeryta do końca 2007 roku, a do czasu otrzymania emerytury nie podjęli zatrudnienia w ramach stosunku pracy.

(dowód: Zakładowy Układ Zbiorowy – załącznik Nr 11 – k. 80v-81)

W pozwanym zakładzie pracy obowiązuje Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. W pkt 6.3 Regulaminu wymieniono osoby uprawnione do korzystania ze świadczeń finansowych ze środków ZFŚS. Należą do nich m.in. byli pracownicy Oddziału określani w pkt 5.1. Według Regulaminu ZFŚS byli pracownicy Oddziału to osoby, które rozwiązały umowę o pracę w związku z nabyciem lub posiadaniem ustalonego prawa do emerytury i renty, rozwiązały umowę o pracę w ramach (...) i uzyskały status emeryta do końca 2007 roku, a do czasu otrzymania emerytury nie podjęły zatrudnienia w ramach stosunku pracy, rozwiązały umowę o pracę w ramach innych programów (...) uruchamianych w Oddziale, nie podejmą nowego zatrudnienia i spełniają jeden z następujących warunków:

- a. po okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych uzyskają prawo do świadczenia przedemerytalnego w rozumieniu ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, albo prawo do emerytury,
- b. uzyskają prawo do renty lub emerytury po zakończeniu okresu zasiłkowego, rozpoczętego nie później niż w ciągu 30 dni po rozwiązaniu umowy o pracę.

(dowód: Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych – k. 99v-112)

Jeszcze przed rozwiązaniem stosunku pracy powódka rozpoczęła korzystanie ze zwolnienia lekarskiego. Zasiłek chorobowy pobierała po rozwiązaniu stosunku pracy do 14 kwietnia 2014 roku. Następnie w okresie od 15 kwietnia 2014 roku do 9 kwietnia 2015 roku pobierała świadczenie rehabilitacyjne. Potem wystąpiła z wnioskiem o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. ZUS wydał decyzję odmowną, od której powódka się odwołała. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. wyrokiem z dnia 26 listopada 2015 roku oddalił odwołanie powódki. Następnie w okresie od 18 grudnia 2015 roku do 11 listopada 2016 roku J. K. była zarejestrowana jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Decyzją z dnia 14 listopada 2016 roku (...) Oddział w T. przyznał powódce prawo do emerytury od osiągnięcia wieku emerytalnego, tj. od dnia 12 listopada 2016 roku.

(dowód: zaświadczenie z ZUS – k. 15; wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 26.11.2015r. w sprawie VU 536/15 – k. 16; decyzje PUP – k. 23-24; decyzja ZUS – k. 25; zeznania powódki J. K. – k. 113-114)

Pismami z dnia 25.11.2016 roku i 8.02.2017 roku powódka zwróciła się do pozwanego pracodawcy o przyznanie jej statusu emeryta. Pozwany podjął decyzję odmowną wskazując, że w przypadku powódki żaden z warunków określonych w § 7 ust. 3 Regulaminu Programu Dobrowolnych Odejść nie został spełniony.

(dowód: pisma powódki – k. 17-20, pisma pozwanego – k. 26-28)

Ustalenie statusu emeryta jest J. K. potrzebne do uzyskania prawa do świadczeń należnych emerytom (...) B. m.in. w postaci dofinansowania świadczeń zdrowotnych, świadczeń z funduszu socjalnego oraz deputatu węglowego.

(dowód: zeznania powódki J. K. – k. 113-114)

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający dla potrzeb wydania rozstrzygnięcia. Stan faktyczny w sprawie jest bezsporny, a Sąd ustalił go w oparciu o dowody z dokumentów zawarte aktach sprawy w aktach osobowych powódki oraz na podstawie zeznań powódki. Spór ma charakter prawny.

Sąd Rejonowy - Sąd Pracy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powódka J. K. wystąpiła z żądaniem ustalenia statusu emeryta Kopalni (...) w R..

Warunkiem merytorycznego rozpoznania powództwa o ustalenie jest istnienie po stronie powódki interesu prawnego w rozumieniu art. 189 kpc. J. K. uzasadniała istnienie interesu prawnego w żądanym ustaleniu uprawnieniami do świadczeń należnych emerytom (...) B., m.in. w postaci dofinansowania świadczeń zdrowotnych, świadczeń z funduszu socjalnego oraz deputatu węglowego.

Wskazać należy, iż interes prawny pracownika (byłego pracownika) przy wytaczaniu powództwa o ustalenie nie może być ograniczony wyłącznie do żądania świadczeń należnych bezpośrednio ze stosunku pracy. Żądanie ustalenia warunkuje prawo także do innych świadczeń powstałych po rozwiązaniu stosunku pracy, ale mających swe źródło we wcześniejszym stosunku pracy. Ustalenie statusu emeryta byłego pracodawcy może mieć znaczenie nie tylko

dla aktualnych świadczeń, które przysługują emerytom – byłym pracownikom, ale także dla przyszłych uprawnień, aktualnie nie sprecyzowanych, które mogą powstać w przyszłości.

Reasumując należy stwierdzić, iż powódka posiada interes prawny w ustaleniu statusu emeryta pozwanej, bowiem takie ustalenie będzie miało dla niej znaczenie nie tylko w zakresie prawa do aktualnych świadczeń należnych emerytom, ale przede wszystkim dla możliwości skorzystania z innych uprawnień w przyszłości.

Stwierdzenie istnienia po stronie powódki interesu prawnego w żądanym ustaleniu umożliwia merytoryczne rozpoznanie sprawy.

Zgodnie z treścią art. 9 § 1 kp ilekroć w Kodeksie pracy jest mowa o prawie pracy, rozumie się przez to przepisy Kodeksu pracy oraz przepisy innych ustaw i aktów wykonawczych, określające prawa i obowiązki pracowników i pracodawców, a także postanowienia układów zbiorowych pracy i innych opartych na ustawie porozumień zbiorowych, regulaminów i statutów określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy. Postanowienia układów zbiorowych pracy i porozumień zbiorowych oraz regulaminów i statutów nie mogą być mniej korzystne dla pracowników niż przepisy Kodeksu pracy oraz innych ustaw i aktów wykonawczych (§ 2).

Artykuł 9 § 1 kp statuuje legalną definicję prawa pracy poprzez wyliczenie jego źródeł. Zgodnie z dyrektywą w nim sformułowaną przymiot ten posiadają akty ponadindywidualne, które określają prawa i obowiązki pracowników i pracodawców. Tymi szczególnymi (inaczej: autonomicznymi) źródłami prawa pracy są: układy zbiorowe pracy, inne oparte na ustawie porozumienia zbiorowe, regulaminy i statuty. Żaden z tych aktów nie może być dla pracownika mniej korzystny niż akt wyższego rzędu.

W pozwanej Spółce obowiązywał Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy.

W Załączniku nr 11 do (...) zostały określone zasady przyznawania bezpłatnego węgla byłym pracownikom uprawnionym w okresie zatrudnienia do deputatu węglowego i pozostałej po nich rodzinie.

Byłym pracownikom pozwanego zakładu przysługują także uprawnienia do świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, obowiązujący u pozwanego wymienia kategorie osób uprawnionych. Jednakże ani w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy ani też w Regulaminie Świadczeń Socjalnych nie sprecyzowano jednoznacznie komu przysługuje „status emeryta i rencisty”. Natomiast Regulamin Programu Dobrowolnych Odejść, do którego przystąpiła powódka, zawierał postanowienia warunkujące prawo do uprawnień należnych emerytom i rencistom, wynikających z Układu Zbiorowego Pracy i innych wewnątrzzakładowych źródeł prawa pracy. Aby te uprawnienia posiadać powódka powinna spełnić jeden z następujących warunków: po okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych uzyskać prawo do świadczenia przedemerytalnego w rozumieniu ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, albo prawo do emerytury lub uzyskać prawo do renty lub emerytury nie później niż 30 dni po rozwiązaniu umowy pracę lub po zakończeniu okresu zasiłkowego, rozpoczętego nie później niż w ciągu 30 dni po rozwiązaniu umowy o pracę. Podobne regulacje w zakresie uzyskania prawa do świadczeń z ZFŚS przez byłych pracowników zawiera Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Z materiału dowodowego w sprawie wynika, że J. K. jeszcze przed rozwiązaniem stosunku pracy powódka rozpoczęła korzystanie ze zwolnienia lekarskiego, a potem pobierała zasiłek chorobowy po rozwiązaniu stosunku pracy do 14 kwietnia 2014 roku. Następnie przez okres roku pobierała świadczenie rehabilitacyjne. Potem wystąpiła z wnioskiem o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Otrzymała odmowną decyzję ZUS, od której się odwołała. Sąd Okręgowy w P. oddalił odwołanie powódki. Później J. K. była zarejestrowana jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Decyzją z dnia 14 listopada 2016 roku wydaną przez (...) Oddział w T. uzyskała prawo do emerytury od osiągnięcia wieku emerytalnego, tj. od dnia 12 listopada 2016 roku.

Przebieg zdarzeń po rozwiązaniu stosunku pracy świadczy o tym, że powódka nie spełniła warunków do uzyskania uprawnień należnych emerytom i rencistom, a określonych w § 7 pkt 3 Regulaminu Dobrowolnych Odejść, a także

warunków określonych w Regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. W ocenie Sądu został zerwany związek czasowy i funkcjonalny pomiędzy ustaniem stosunku pracy, okresem pobierania zasiłku chorobowego a świadczeniem emerytalnym.

Pozwany pracodawca na podstawie aktów wewnątrzzakładowych ukształtował warunki, od których uzależnił nadanie uprawnień należnych emerytom i rencistom osobom, które rozwiązały umowę o pracę w ramach Programu Dobrowolnych Odejść. Aby powódka mogła skorzystać z uprawnień przysługujących emerytom i rencistom, a wynikających z Zakładowego Układu Zbiorowego i Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych winna spełnić warunki ich nabycia określone w Regulaminie Programu Dobrowolnych Odejść. Skoro ich nie spełniła, brak jest podstaw prawnych, aby je powódce przyznać i ustalić, że ma ona „status emeryta” pozwanego pracodawcy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił powództwo jako nieuzasadnione.

Na zasadzie słuszności wyrażonej w art. 102 kpc, Sąd nie obciążył powódki kosztami zastępstwa procesowego, mając na uwadze w szczególności precedensowy charakter sprawy, uzasadniający subiektywne przekonanie powódki o słuszności żądania. Sąd wziął również pod uwagę, że powódka nie była reprezentowana w procesie przez profesjonalnego pełnomocnika.